

פרחי בר לגינה

משיבים את הטבע לסביבתנו

אורי פרגמן-ספיר, נעם בר-שי, מאיה אבוטבול ומיקי רגיל

הגן הבוטני
האוניברסיטאי ירושלים

THE JERUSALEM BOTANICAL GARDENS

הגן הבוטני האוניברסיטאי-ירושלים (ע"ר)

תוכן עניינים

מבוא.....	עמ' 3
מטרות.....	עמ' 3
הוראות זריעה וגידול.....	עמ' 4
מינים.....	עמ' 5
סיווג לפי תכונות.....	עמ' 50

מהדורה ראשונה 2022-11

עריכה אורי פרגמן-ספיר, איילת אל-בוחר, מיקי רגיל, מעין שחל-תדהר, בת-אל נוטי ורינה סולר
צילום אורי פרגמן-ספיר, נוגן צברי, איילון זר ואנשי המיזם | עיצוב קרן שפירא בוזגלו | איור בוטני קרן ריבלין מנצור

מיזם להצלת פרחי הבר ע"ש נחמה ריבלין

מזה 40 שנים שאנו מטפחות ומטפחים זרעים של פרחים ייחודיים בגן הבוטני בירושלים. שמנו לנו למטרה לעודד שימוש בצמחי בר מקומיים בגינון הפרטי והציבורי. אנו מגדלות ומגדלים בשטחי הגן מגוון צמחי בר להפצה, חלקם נדירים מאד ואף בסכנת הכחדה בטבע. דרך השימוש בצמחייה מקומית נגדיל את המגוון הביולוגי בשטחים הבנויים וכך נקדם גם קיימות.

בכל שנה מאות אלפי זרעים נאספים, מנוקים ונארזים על ידי אנשים מקהילות מגוונות. כיום ישנם כ-45 מיני פרחי בר במיזם, מרביתם מקומיים וכולם מאגן הים התיכון, לכן מותאמים לאקלים המקומי ולגידול בגינה הביתית ובשטחים ציבוריים. כל מעטפה של זרעים מעוצבת עבור מין ספציפי ועליה מידע והוראות זריעה.

על ידי זריעת פרחי בר ארץ-ישראלים בגינות בעיר או בכפר נתמוך ב-4 רבדים:

- * נסייע לשמירה על המגוון הביולוגי
- * נשמור על הסביבה על ידי חיסכון במשאבים ותמיכה במגוון הביולוגי המקומי
- * נספק שירותי האבקה לסביבה - פרחי הבר מושכים חרקים מאביקים כגון פרפרים ודבורים
- * נסייע למימון מיזמים חברתיים בגן הבוטני שהינו עמותה ללא מטרת רווח

חוברת זו מופצת בחינם לכל דורש כחלק מהמאמץ של הגן הבוטני להנגיש את המידע לציבור הרחב.

לפרטים נוספים לגבי תוכן החוברת ופעילות המיזם ניתן לפנות אלינו במייל wildflowers@botanic.co.il

הגן הבוטני נתמך גם על ידי

צפו בסרטון הסבר על מיני המיזם

לרכישת זרעים ומידע נוסף בקרו באתר

הוראות זריעה ועידול פרחי בר גנינה או באדנית

מועד הזריעה

בעונת הסתיו. חודשים ספטמבר-נובמבר, כמצוין עבור כל צמח בגב השקית.

בחירת מקום לאדנית / ערוגה

נמקם את אדנית / ערוגת זרעי הבר במקום חשוף לשמש ישירה ברוב שעות היום.

הכנת הקרקע לזריעה

נפזר את אדמת השתילה בתוך האדנית מבלי לדחוס אותה, ניתן להוסיף מעט דשן. בערוגה באדמה מומלץ לפזר קומפוסט ולקלטר (לפתוח על מנת לאוורר) את הקרקע בעזרת קלשון / מעדר ומגרפה.

עומק הזריעה

מכינים גומות / תעלות שעומקם פי 2 מגודל הזרעים. שימו לב לעומק הזריעה עבור כל צמח בגב שקית הזרעים.

אופן הזריעה

מפזרים את הזרעים במרווחים המתאימים עבור כל צמח (מפורטים בגב השקית) ומכסים היטב עם אדמה על מנת למנוע חשיפה לשמש ישירה ואכילת הזרעים ע"י בעלי חיים. חשוב לשמור על מרווחי הזריעה המצויינים בכדי למנוע צפיפות יתר.

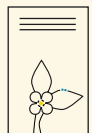
השקיה

משקים את הקרקע לפני הזריעה ושומרים על קרקע לחה ע"י השקיות קטנות ותכופות. יש להימנע מהשקיית יתר, מרגע הנביטה יש להקפיד על השקיה רציפה של השתילים. במידה והאדנית / ערוגה חשופה לגשם מומלץ להשקות רק כאשר יש הפוגות ארוכות בגשמים.

איסוף ושימור זרעים

לאחר הפריחה ניתן לאסוף ולשמר זרעים חדשים מצמחי הבר. לאחר התייבשות התפרחות אוספים את הזרעים היבשים, פורסים על גבי מגש, מנקים ומפרידים את הזרעים. שומרים את הזרעים בשקית נייר אטומה במקום מוצל ויבש. יש לרשום על השקית את סוג הצמח ומועד האיסוף. שימור הזרעים משמר את המחזוריות הטבעית וחוסך ברכישת זרעים בשנה הבאה!

אגרוסטמה עדינה
Agrostemma gracile

משפחה ציפורניים

צורת חיים חד-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 50-90 ס"מ, רוחב 10 ס"מ

האבקה הפרחים יוצרים צוף ואבקה ומושכים מגוון דבורים, פרפרים וזבובים

צריכת מים
בינונית נמוכה, רק בהפסקות הגשמים

תנאי אור
שטוף שמש

עוצמת פריחה לפי חודשים 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

ועוד משהו:
רצוי לשתול צפוף, כך הצמחים הגבוהים והדקים תומכים זה בזה

אגרוסטמת השדות Agrostemma githago

משפחה ציפורניים

צורת חיים חד-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 50-90 ס"מ, רוחב 10 ס"מ

האבקה פרחים יוצרים צוף ואבקה ומושכים מגוון דבורים, פרפרים וזבובים

צריכת מים

נמוכה, רק בהפסקות הגשמים

תנאי אור

שטוף שמש

עוצמת פריחה לפי חודשים 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

ועוד משהו:
רצוי לשתול צפוף, כך הצמחים הגבוהים והדקים תומכים זה בזה

אפון קיפח Pisum elatius

משפחה קטניות

צורת חיים חד-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 60-100 ס"מ, רוחב 20 ס"מ

האבקה הפרחים יוצרים צוף ואבקה ומושכים בעיקר דבורים, וכן מעט זבובים וחיפושיות

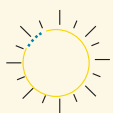
צריכת מים

נמוכה, רק בהפסקות הגשמים

תנאי אור

שטוף שמש עד חצי צל

עוצמת פריחה לפי חודשים 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

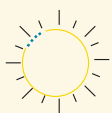
ועוד משהו:
זהו אב הבר של אפון הגינה,
בנוסף תרמיליו הירוקים רכים
וטעימים למאכל

צריכת מים
 נמוכה

תנאי אור
 שטוף שמש
 עד חצי צל

משפחה לועניתיים

צורת חיים צמח דו-שנתי

גודל צמח בוגר רוחב 0.65 מ', גובה עמוד תפרחת 2 מ'

האבקה בפרחי הבוצין אין צוף, אולם הם מייצרים כמות גדולה של אבקה שנאספת ע"י מגוון מיני דבורים, בעיקר בשעות הבוקר

עוצמת פריחה לפי חודשים 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ועוד משהו:
 בשנה הראשונה מייצר שושנת עלים ובשנה השניה פורח, בנוסף הינו רגיש להשקייה קיצית

בוצין שונה-עלים *Verbascum agrimoniifolium*

משפחה לועניתיים

צורת חיים חד-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 50 ס"מ, רוחב 30 ס"מ

האבקה בפרחי הבוצין אין צוף, אולם הם מייצרים כמות גדולה של אבקה שנאספת ע"י מגוון מיני דבורים, בעיקר בשעות הבוקר

צריכת מים

בינונית (צמח גדה)
כולל השקייה קיצית

תנאי אור

שטוף שמש
עד חצי צל

עוצמת פריחה לפי חודשים 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

ועוד משהו:
קיטום עמוד הפריחה לאחר
הפריחה יעודד גלי פריחה נוספים

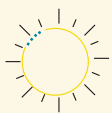
געדה קיפחת
Teucrium procerum

צריכת מים
נמוכה

תנאי אור
שטוף שמש
עד חצי צל

משפחה שפתניים

צורת חיים בן-שיח

גודל צמח בוגר גובה 20-45 ס"מ, רוחב 30 ס"מ
האבקה צמח צוף המואבק בעיקר על ידי דבורים

עוצמת פריחה לפי חודשים: 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

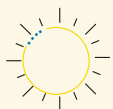
ועוד משהו:
בתנאי גיבון מאריך פריחה
כל הקיץ

צריכת מים
נמוכה

תנאי אור
שטוף שמש

משפחה זיפניים

צורת חיים חד-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 30-60 ס"מ, רוחב 15-30 ס"מ

האבקה הפרחים עשירים בצוף ומואבקים על ידי דבורים גדולות ארוכות חדק

עוצמת פריחה לפי חודשים 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ועוד משהו:
מין אנדמי לארץ ישראל
ולסוריה, עלי הצמח מכוסים
בשכבה שעוותית (דונגית)

דרדר גדול-פרחים Centaurea crocodylium

משפחה מורכבים

צורת חיים חד-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 40-60 ס"מ, רוחב 10-30 ס"מ

האבקה מואבק על ידי דבורים ופרפרים

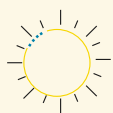
צריכת מים

נמוכה, רק
בהפסקות הגשמים

תנאי אור

שטוף שמש
עד חצי צל

עוצמת פריחה לפי חודשים 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ועוד משהו:
בשתילה צפופה ניתן לייצר
מרבד יפה

משפחה מורכבים

צורת חיים חד-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 10-30 ס"מ, רוחב 5-20 ס"מ

האבקה מושך דבורים ארוכות-חדק ופרפרים

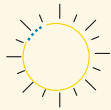
צריכת מים

נמוכה, רק
בהפסקות הגשמים

תנאי אור

שטוף שמש

עוצמת פריחה לפי חודשים

12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
----	----	----	---	---	---	---	---	---	---	---	---

ועוד משהו:
אחד מפרחי הבר הכחולים
היחידים בארץ

צריכת מים
נמוכה, רק
בהפסקות הגשמים

תנאי אור
שטוף שמש

משכחה דגניים

צורת חיים עשבוני רב-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 30 ס"מ, רוחב 30 ס"מ

האבקה מואבק על ידי הרוח כמו בני משפחת הדגניים
ואינו מושך מאביקים

עוצמת פריחה לפי חודשים 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

**ועוד משהו:
מתאים למסלעה**

זעזועית גדולה Briza maxima

משפחה דגניים

צורת חיים חד-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 10-30 ס"מ, רוחב 5-20 ס"מ

האבקה מואבק על ידי הרוח כמו בני משפחת הדגניים ואינו מושך מאביקים

צריכת מים

נמוכה, רק בהפסקות הגשמים

תנאי אור

שטוף שמש עד חצי צל

עוצמת פריחה לפי חודשים 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

ועוד משהו:
את התפרחות היבשות נחמד
לשים באגרטל ללא מים

חוגית תמימה
Knautia integrifolia

צריכת מים
נמוכה, רק
בהפסקות הגשמים

תנאי אור
שטוף שמש

משפחה שלמוניים

צורת חיים חד-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 40-60 ס"מ, רוחב 30 ס"מ

האבקה צמח צוף מואבק על ידי פרפרים ודבורים

עוצמת פריחה לפי חודשים 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ועוד משהו:
ביחד עם פרגים מייצר
מרבד ססגוני

חרצית עטורה
Glebionis coronarium

משכחה מורכבים

צורת חיים חד-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 30-60 ס"מ, רוחב 20 ס"מ

האבקה על ידי דבורים במגוון גדלים וכן חיפושיות ממשפחת הפרחיתיים

צריכת מים

נמוכה, רק בהפסקות הגשמים

תנאי אור

שטוף שמש

עוצמת פריחה לפי חודשים: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ועוד משהו:
מזריע את עצמו בקלות

טופח ספרדי

Lathyrus clymenum

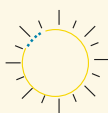
משפחה קטניות

צורת חיים חד-שנתי

צריכת מים
נמוכה, רק
בהפסקות הגשמים

תנאי אור
שטוף שמש
עד חצי צל

גודל צמח בוגר גובה 30-40 ס"מ, רוחב 20-40 ס"מ
האבקה יוצר צוף ואבקה ומאבק בעיקר על ידי דבורים

עוצמת פריחה לפי חודשים 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

ועוד משהו:
הצמח נשען ומטפס על
צמחים שכנים

יבשׁוש חד-שנתי *Xeranthemum annuum*

משפחה מורכבים

צורת חיים חד-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 30-40 ס"מ, רוחב 10 ס"מ

האבקה מושך פרפרים וכן דבורים קטנות ובינוניות

צריכת מים

נמוכה, רק בהפסקות הגשמים

תנאי אור

שטוף שמש

עוצמת פריחה לפי חודשים 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

ועוד משהו:
מעדיף אזורים קרירים ופורח
בתחילת הקיץ

משפחה מצליבים

צורת חיים חד-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 20-35 ס"מ, 10-30 ס"מ

האבקה מואבק בעיקר על ידי דבורים ארוכות-חדק

צריכת מים

נמוכה, רק
בהפסקות הגשמים

תנאי אור

שטוף שמש
עד חצי צל

עוצמת פריחה לפי חודשים 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

ועוד משהו:
מזרע את עצמו בקלות

לוּע-אַרִי גְדוֹל תַּת-מִין מְכוּתֵל

Antirrhinum majus

משפחה לחסיים

צורת חיים עשבוני רב-שנתי

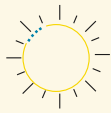
גודל צמח בוגר גובה 0.5-1 מ', רוחב 0.5 מ'

האבקה צמח צוף, מואבק אך ורק על ידי דבורים גדולות מאד (דבורי עץ ובומבוס) שמצליחות לפתוח את שפתי הכותרת

צריכת מים
נמוכה

תנאי אור
שטוף שמש
עד חצי צל

עוצמת פריחה לפי חודשים 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

ועוד משהו:
צמח מוגן, מתאים לערוגות
וגם לקירות

לוע-ארי סיצילי

Antirrhinum siculum

צריכת מים
נמוכה

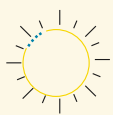

משפחה לחכיים

צורת חיים חד-שנתי

תנאי אור

שטוף שמש
עד הצללה חלקית

גודל צמח בוגר גובה 30 ס"מ, רוחב 30 ס"מ

האבקה מואבק על ידי דבורים גדולות ובינוניות

עוצמת פריחה לפי חודשים: 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

ועוד משהו:
כנראה הובא על ידי הצלבנים
לארץ לפני 900 שנה!

מישויה פעמונית *Michauxia campanulata*

צריכת מים

נמוכה, רק
בהפסקות הגשמים

תנאי אור

שטוף שמש
עד חצי צל

משכחה פעמוניתיים

צורת חיים דו-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 1-2.5 מ', רוחב 40 ס"מ

האבקה מושכת בעיקר דבורים גדולות וחיפושיות

עוצמת פריחה לפי חודשים 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

ועוד משהו:
פרח גדול בעל צורה ואופן פריחה
ייחודיים, כאשר תחילת הפריחה
היא בחלקו העליון של הצמח,
בנוסף הצמח נכנס לתרדמה בקיץ

מרווה ארץ-ישראלית
Salvia palaestina

צריכת מים
בינונית נמוכה

תנאי אור
שטוף שמש

משפחה שפתניים

צורת חיים עשבוני רב-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 40 ס"מ, רוחב 40 ס"מ

האבקה צמח צוף המבוקר על ידי דבורים גדולות ובינוניות

עוצמת פריחה לפי חודשים 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ועוד משהו:
יתכן וזהו הצמח שנתן השראה
לצורה של מנורת הקנים

מרווה כחולה
Salvia indica

משפחה שפתניים

צורת חיים עשבוני רב-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 1 מ', רוחב 0.5-0.8 מ'

האבקה פרח צוף, מבוקר בעיקר על-ידי דבורים גדולות

צריכת מים

נמוכה, רק בהפסקות הגשמים

תנאי אור

שטוף שמש

עוצמת פריחה לפי חודשים 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

ועוד משהו:
מרוות הבר היפה בארץ,
נכנסת לתרדמת קיץ

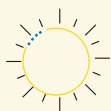

מרווה מרושתת
Salvia sclarea

צריכת מים
בינונית נמוכה

תנאי אור
שטוף שמש

משכחה שפתניים

צורת חיים עשבוני רב-שנתי

גודל צמח בוגר רוחב 0.5 מ', גובה 1 מ'

האבקה פרח צוף המושך בעיקר דבורים גדולות ובינוניות

עוצמת פריחה לפי חודשים 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ועוד משהו:
מזרע את עצמו בקלות,
מזרעיו מפיקים שמן עשיר
באומגה 3

מרוות ירושלים
Salvia hierosolymitana

משפחה שפתניים

צורת חיים עשבוני רב-שנתי

גודל צמח בוגר רוחב 0.5 מ', גובה 1 מ'

האבקה צמח צוף, מואבק ע"י דבורים גדולות ובינוניות

צריכת מים

נמוכה, רק
בהפסקות הגשמים

תנאי אור

שטוף שמש
עד חצי צל

עוצמת פריחה לפי חודשים 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ועוד משהו:
גדל בארץ בחבל הים-תיכוני,
באזורים הדרומיים יותר הפרחים
בגוון בורדו, ובאזורים הצפוניים
בגוון ורוד

צריכת מים
נמוכה

תנאי אור
שטוף שמש
עד חצי צל

משפחה שפתניים

צורת חיים עשבוני רב-שנתי

גודל צמח בוגר גובה מ', רוחב 0.7 מ'

האבקה צמח צוף המושך דבורים גדולות ובינוניות

עוצמת פריחה לפי חודשים 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ועוד משהו:
בקיץ משיר את רוב העלים, צמח מהאיים הקנריים, עמיד לקרקע גירנית, רגיש לקרקעות מלוחות ולחוסר ניקוז

ניסנית ורודה
Crepis rubra

משפחה מורכבים

צורת חיים חד-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 20-35 ס"מ, רוחב 10-20 ס"מ

האבקה מושך פרפרים וכן דבורים קטנות ובינוניות

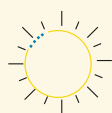
צריכת מים

נמוכה, רק
בהפסקות הגשמים

תנאי אור

שטוף שמש
עד חצי צל

עוצמת פריחה לפי חודשים 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

ועוד משהו:
צמח מיוון והבלקן

נפית הבשן Nepeta trachonitica

צריכת מים
בינונית נמוכה

תנאי אור
שטוף שמש
עד חצי צל

משפחה שפתניים

צורת חיים חד או דו-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 40 ס"מ, רוחב 20 ס"מ

האבקה על-ידי דבורים ארוכות-חדק שבעזרתן הן מגיעות לצוף בקצה צינור הכותרת הארוך

עוצמת פריחה לפי חודשים 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

ועוד משהו:
פריחה ארגמנית מיוחדת ויפה,
צמח מהחרמון

עדעד כחול
Limonium sinuatum

צריכת מים
בינונית נמוכה

תנאי אור
שטוף שמש

משפחה עפריתיים

צורת חיים עשבוני רב-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 20-45 ס"מ, רוחב 30 ס"מ

האבקה מושך פרפרים, דבורים וזבובים ארוכי חדק

עוצמת פריחה לפי חודשים 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

ועוד משהו:
מומלץ לקטוף ולסדר את עמודי
התפוחת הכחולים באגרטל ללא
מים

פעמונית הדורה Campanula peregrina

צריכת מים
בינונית (צמח גדה)
כולל השקייה קיצית

תנאי אור
שטוף שמש עד
הצללה חלקית

משפחה פעמוניתיים

צורת חיים עשבוני רב-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 40-90 ס"מ, רוחב 30-50 ס"מ

האבקה לא נצפו מאביקים רבים שמבקרים במין זה בגינון, ייתכן שיש לו מאביק ספציפי (כנראה מין של דבורה) שנמצא בבית גידולו הטבעי

עוצמת פריחה לפי חודשים: 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

ועוד משהו:
מומלץ לגזום עמודי תפוחים יבשים
על מנת לאסוף זרעים, הפעמונית
הדורה כמעט ונכחדה בארץ,
הושבה לטבע מצמחים שגודלו
בגן הבוטני

פרג אגסי Papaver umbonatum

משפחה פרגיים

צורת חיים חד-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 20-40 ס"מ, רוחב 20-30 ס"מ

האבקה אינו יוצר צוף, אך יוצר אבקה בכמות גדולה המושכת חיפושיות ממשפחת הפרחיתיים וכן דבורים

צריכת מים

נמוכה, רק בהפסקות הגשמים

תנאי אור

שטוף שמש

עוצמת פריחה לפי חודשים 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

ועוד משהו:
יוצר מרבדים אדומים מרשימים

צריכת מים
נמוכה

תנאי אור
שטוף שמש

משפחה פרגיים

צורת חיים דו-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 60 ס"מ, רוחב 40 ס"מ

האבקה הפרחים הגדולים חסרי צוף, אולם מייצרים כמות גדולה של אבקה שנאספת בעיקר על ידי דבורים וזבובים מקבוצות שונות

עוצמת פריחה לפי חודשים: 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

ועוד משהו:
נדיר בחופי ישראל, גדל ללא השקייה בחוף ובהר

פשתה צרת-עלים Linum bienne

משפחה פשתיים

צורת חיים חד-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 25-40 ס"מ, 10-20 ס"מ

האבקה הצוף והאבקה נאספים בעיקר על ידי זבובאים ודבורים במגוון גדלים

צריכת מים

נמוכה, רק בהפסקות הגשמים

תנאי אור

שטוף שמש עד חצי צל

עוצמת פריחה לפי חודשים 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

ועוד משהו:
אב הבר של הפשתה התרבותית,
ממנה מייצרים את בד הפשתן

כשתנית משולשת *Linaria triphylla*

משפחה לחכיים

צורת חיים חד-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 15-30 ס"מ, רוחב 10-20 ס"מ

האבקה מואבקת על ידי דבורים ארוכות-חדק

צריכת מים

נמוכה, רק בהפסקות הגשמים

תנאי אור

שטוף שמש

עוצמת פריחה לפי חודשים 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

ועוד משהו:
בארץ מוכר מאתרים ספורים
כטבע בלבד

ציפורנית ארץ-ישראלית
Silene palaestina

משפחה ציפורניים

צורת חיים חד-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 15-35 ס"מ, רוחב 10-20 ס"מ

האבקה מואבקת על ידי דבורים ארוכות חדק

צריכת מים

נמוכה, רק
בהפסקות הגשמים

תנאי אור

שטוף שמש

עוצמת פריחה לפי חודשים 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ועוד משהו:
למרות שמוצאו במישור החוף,
משגשג בגינות בכל הארץ

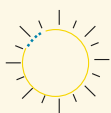

צריכת מים
נמוכה

תנאי אור
שטוף שמש
עד חצי צל

משכחה ציפורניים
צורת חיים עשבוני רב-שנתי
גודל צמח בוגר גובה 0.5 מ', רוחב 0.5 מ'
האבקה הפרחים הלבנים נפתחים בלילה ומושכים פרפרים ורפרפים

עוצמת פריחה לפי חודשים: 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

ועוד משהו:
מקבל את פנינו בפריחה
לעת ערב

משפחה ציפורניים

צורת חיים חד-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 10-25 ס"מ, רוחב 20 ס"מ

האבקה על ידי דבורים ארוכות חדק

צריכת מים

נמוכה, רק
 בהפסקות הגשמים

תנאי אור

שטוף שמש

עוצמת פריחה לפי חודשים

12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
----	----	----	---	---	---	---	---	---	---	---	---

ועוד משהו:
 בעל טבעת ארגמנית בולטת
 במרכז הפרח

משפחה ציפורניים

צורת חיים חד-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 10-25 ס"מ, רוחב 25 ס"מ

האבקה על ידי דבורים ארוכות חדק

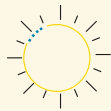
צריכת מים

נמוכה, רק
 בהפסקות הגשמים

תנאי אור

שטוף שמש

עוצמת פריחה לפי חודשים

12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
----	----	----	---	---	---	---	---	---	---	---	---

ועוד משהו:
 מאופיין בזוג 'שיניים' על עלי הכותרת, מקדים מאד בפריחה, עם ציפורניות אחרות תיווצר פריחה לאורך כל החורף והאביב

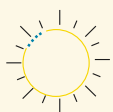

צמרורת בואסיה trichodesma boissieri

צריכת מים
נמוכה

תנאי אור
שטוף שמש

משפחה זיפניים

צורת חיים עשבוני רב-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 40 ס"מ, רוחב 50 ס"מ

האבקה הצמח מושך בעיקר דבורים גדולות שמרעידות את צרור האבקנים וכך יוצאת מהם האבקה (האבקת זימזום)

עוצמת פריחה לפי חודשים: 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

ועוד משהו:
בעל פריחה תכולה ומיוחדת,
צמח נדיר של הבקעה וים המלח

קחווּן הגליל Anthemis bornmuelleri

משפחה מורכבים

צורת חיים חד-שנתי

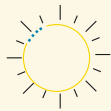
גודל צמח בוגר גובה 25-40 ס"מ, רוחב 25 ס"מ

האבקה מושך פרפרים וכן דבורים קטנות ובינוניות

צריכת מים
נמוכה

תנאי אור
שטוף שמש

עוצמת פריחה לפי חודשים 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

ועוד משהו:
מריחת העלים על העור
דוחה יתושים

קחווון הצבעים
Anthemis tinctoria

צריכת מים
נמוכה

תנאי אור
שטוף שמש
עד חצי צל

משפחה מורכבים

צורת חיים עשבוני רב-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 0.7 מ', רוחב 0.3 מ'

האבקה מושך פרפרים וכן דבורים קטנות ובינוניות

עוצמת פריחה לפי חודשים 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

ועוד משהו:
ממיני הקחווון היחידים בארץ שהם רב-שנתיים וחסרי פרחים לשוניים, הצמח נכנס לתרדמת קייצית

קחונית מצויה Cladanthus mixtus

משפחה מורכבים

צורת חיים חד-שנתי

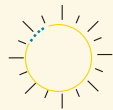
גודל צמח בוגר גובה 10-25 ס"מ, רוחב 10 ס"מ

האבקה מושך פרפרים וכן דבורים קטנות ובינוניות

צריכת מים
נמוכה

תנאי אור
שטוף שמש

עוצמת פריחה לפי חודשים 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

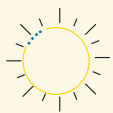
ועוד משהו:
מאריך פריחה לתוך הקיץ!

צריכת מים
נמוכה, רק
בהפסקות הגשמים

תנאי אור
שטוף שמש
עד חצי צל

משפחה יערתיים

צורת חיים חד-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 35-60 ס"מ, רוחב 15-30 ס"מ
האבקה מושך פרפרים, זבובים ארוכי-חדק ודבורים

עוצמת פריחה לפי חודשים 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ועוד משהו:
נדיר מאד ונתפס כ'עשב רע'
בשטחי חקלאות מסורתית

צריכת מים
נמוכה, רק
בהפסקות הגשמים

תנאי אור
שטוף שמש

משפחה שלמוניים
צורת חיים חד-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 35-50 ס"מ, רוחב 20 ס"מ
האבקה מושך פרפרים, זבובים אורכי-חדק ודבורים

עוצמת פריחה לפי חודשים: 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

ועוד משהו:
הפירות הקרומיים יפים לא כחות
מהפרחים

תורמוס ההרים
Lupinus pilosus

משפחה קטניות

צורת חיים חד-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 30-60 ס"מ, רוחב 20-40 ס"מ

האבקה על ידי דבורים אוספות אבקה

צריכת מים

נמוכה, רק
בהפסקות הגשמים

תנאי אור

שטוף שמש

עוצמת פריחה לפי חודשים 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ועוד משהו:
אוכלוסייה מבוססת של תורמוס
ההרים חוזרת במרבדי פריחה
שנה אחר שנה

תלתן הארגמן

Trifolium purpureum

משפחה קטניות

צורת חיים חד-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 15-30 ס"מ, רוחב 30 ס"מ

האבקה מושך בעיקר דבורים

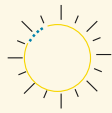
צריכת מים

נמוכה, רק בהפסקות הגשמים

תנאי אור

שטוף שמש עד חצי צל

עוצמת פריחה לפי חודשים 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

ועוד משהו:
מדשן את הקרקע לעצמו
ולצמחים אחרים

תלתן תריסני
Trifolium clypeatum

משכחה קטניות

צורת חיים חד-שנתי

גודל צמח בוגר גובה 5-15 ס"מ, רוחב 10 ס"מ

האבקה מואבק בעיקר על-ידי דבורים גדולות ארוכות-חדק

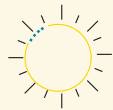
צריכת מים

נמוכה, רק
בהפסקות הגשמים

תנאי אור

חצי צל

עוצמת פריחה לפי חודשים 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ועוד משהו:
מדשן את הקרקע לעצמו
ולצמחים אחרים

